



1-qism: Har bir topshiriq 0,9 balldan baholanadi.

1. Qaysi javobda **qo'shimcha** qo'llash bilan xatolik mavjud?

- A) Yomg'irli kunlarda yomg'ir yog'sa, biz uyda qolishga majbur bo'lamiz.
- B) Serunum dalalar bahorda rang-barang gullarga burkanadi.
- C) Uning nojo'yali harakatlari barchani noqulay ahvolga solib qo'ydi.
- D) Ularning fikrlari juda qolipli bo'lib, yangiliklarga ochiq emas edi.

2. Qaysi gapda barcha so'zlar imloviy jihatdan **to'g'ri** yozilgan?

- A) Oyog'i bilan tepkini boskach darvoza sekin ochildi.
- B) Boshqa o'rtoqlar ham sizni tavsiya qilishayapti.
- C) Qoradaryo va Norinning qo'shilishidan Sirdaryo hosil bo'ladi.
- D) Oyim gapiryaptiyu, ko'zlarim o'qituvchimda edi.

3. Qaysi javobda "**o'z xatti-harakatlarini irodasiga bo'ysundirdi**" mazmuniga mos bo'lgan ibora berilgan?

- A) o'zini qo'lga oldi
- B) o'ziga bino qo'ydi
- C) o'ziga keldi
- D) o'ziga oldi

4. *Xalqimiz... asrlar davomida shakllangan qadimiy madaniyati va qadriyatlar... asrab qolishimiz uchun yosh avlod... milliy ruh... tarbiya qilishimiz lozim..*
Ushbu gapda nechta so'zdagi nuqtalar o'rniga **tushum kelishigi** qo'shimchasi qo'yiladi?

- A) 5 B) 4 C) 3 D) 2

5. Qaysi javobdagi gapda **og'ir** so'zi "**qiyin, murakkab, mashaqqatli**" ma'nolarida qo'llangan?

- A) Usta, hadeb og'iringizni bizga tashlamasdan o'zingizni eplasangiz bo'lardi.
- B) Jo'raboy qirraburun, juda kamgap, tik gavdali, og'ir yigit edi.
- C) Bugungi vaziyatdan norozi bo'lgan oqsoqol og'ir qadam bosib kelardi.
- D) Yo'lchi har xil og'ir yumushlarni qilib o'rgangan bo'lsa ham, to'nka kovlamagan edi.

6. Imloviy jihatdan **to'g'ri** yozilgan so'zlar qatorini aniqlang.

- A) zurriyod, odamzod, biror-bir
- B) hukumdor, nadomad, birdan-bir
- C) uddaburon, talofat, bir-biridan
- D) diagnoz, diagnostika, birma-bir

7. Berilgan gapda ishtirok etgan **ko'makchi** qanday mazmuniy munosabat ifodalagan?

Darhaqiqat, agar voqealarning kechishini diqqat bilan kuzatsak, hatto Abu Yusuf bilan Zuhrabegi og'a ham uning niyatidan xabardorligini tushunib yetamiz.

- A) vosita ma'nosi B) holat ma'nosi
C) sabab munosabati D) birgalik ma'nosi

8. Qaysi gapda **ajratilgan bo'lak** mavjud?

- A) O'g'lim, yana bir bor o'ylab ko'r, balki, shu sohada ishlab ko'rarsan?
- B) Matematika, fizika, biologiya – hammasi bola tafakkurini o'stirishga xizmat qiladi.
- C) Afsus, biz kutgan natijaga erisha olmadik, astoydil harakat qilgan edik.
- D) Biz shu atrofdan, qishloqqa yaqin joydan, boshpana topdik.





9. Qaysi gapdagi ajratib ko'rsatilgan so'z **ko'chma ma'noda** qo'llangan?
- A) Ma'yus majnuntollar ularni hamon kutishayotgan ekanmi?
- B) Buloqning ko'zi qayta ochildi, obihayot jildirab-jildirab oqardi.
- C) U yoshlikdagi qadrdon o'rtog'ini juda sog'ingan ekan, gaplashib to'ymasdi.
- D) G'amdan o'rtangan tanbur ovozi uni allaqayoqlarga olib ketgandek bo'ldi.
10. Qaysi javobda ajratib ko'rsatilgan so'zlar o'zaro **shakldosh** emas?
- A) Mashinaga barcha yuklarni ortdi, hech narsasi qolib ketmadi.
Uning boyliklari kutgandan ham ortdi, endi uni yaxshilikka sarflash lozim.
- B) Saidali bog'dagi qovundan olib o'tkir pichoq bilan uni so'ya boshladi.
Bolaning zehni o'tkir bo'lsa, hamma narsani tez ilg'aydi.
- C) Azimjon dastlab suvda suzdi, so'ng qirg'oqqa chiqib gap boshladi.
Anoraxon bolalariga ovqat suzdi, ular esa maza qilib yeb olishdi.
- D) Qanotlarini keng vozgan burgut osmon uzra parvoz qilardi.
Xatlarni husnixat bilan vozgan o'quvchi ustozlari tomonidan maqtaldi.
- 2-qism: Har bir topshiriq 1,5 balldan baholanadi.**
11. Qaysi javobdagi juftliklarda **ot va sifat** yasovchi qo'shimchalar o'zaro omonimlik hosil qilgan?
- A) *supurgi-kuzgi*
- B) *kelinchak-kuyunchak*
- C) *qarsak-o'ksik*
- D) *to'lin-to'kin*
12. Berilgan gapda qo'llangan **otlar haqida xato** hukmni toping.
- Or – bu o'ziga ep ko'rilmagan yoki yarashmagan ishdan, narsadan xijolat tortish, uyalish, uyat va nomus qilish tuyg'usidir.*
- A) Otlarning tuzilishiga ko'ra faqat bir turi qatnashgan.
- B) Mavhum otlar qatnashgan.
- C) Otlar faqat bosh bo'laklar vazifasida qo'llangan.
- D) Sodda tub va yasama otlar qo'llangan.
13. Qaysi javobdagi gapda nuqtalar o'rniga faqat **ot yasovchi** qo'shimcha tushirib qoldirilgan?
- A) O'quvchilar sino...larni muvaffaqiyat... topshirib, bil...larini yanada kengatirdilar.
- B) Mashg'ulotdan keyin sport...lar tezkorlik bilan tik...nib, musobaqa... tayyorlandilar.
- C) Yut...larni oshirish va ko'rsat...larni yaxshilash har bir shifo...ning burchidir.
- D) Yoshlarga zamona... texnologiyalarni o'rgatish kel...imizni muvaffaqiyat... qurishda asosiy omildir.
14. Quyidagi gapda nuqtalar o'rniga qaysi qo'shimchani **qo'llab bo'lmaydi**?
- Yaxshi tarbiya ko'rgan odamning xislatlari... biri shuki, bunday odam o'z faoliyati... boshqalardan bir qadam oldinga o'tsa darrov orqaga qaraydi, sheriklariga yordam qo'lini uzatadi, safini kengaytirib, yangi g'alaba... ko'zlaydi.*
- A) *tushum kelishigi*
- B) *o'rin payt kelishigi*
- C) *jo'nalish kelishigi*
- D) *chiqish kelishigi*





15. Gapdagi so'zlarning mazmun va grammatik jihatdan bog'lanishi **to'g'ri** ko'rsatilgan javobni aniqlang.

Olovqalb va shijoatli yoshlarimizning o'tkazilayotgan tadbirlarda faol ishtirok etishi yurtimizning porloq kelajagiga ishonchimizni mustahkamlamoqda.

- A) o'tkazilayotgan tadbirlarda, shijoatli tadbirlarda
B) ishtirok etishi, ishonchimizni mustahkamlamoqda
C) olovqalb va shijoatli, yurtimizning kelajagiga
D) shijoatli yoshlarimiz, yoshlarimizning kelajagiga

16. Qaysi javobdagi **fe'llar** gapning ikki xil bo'lagi vazifasini bajargan?

- A) Chol aytibdi: "Qayg'urmang, bu kunlar ham o'tadi . . ."
B) Sen ko'rmayapsan, yulduzlar birin-ketin so'nib boryapti.
C) Biror yulduz uchsa, derlar: «Kimdir o'tdi bu olamdan. . .».
D) Bahor keldi, endi ortiq qish emas, Yur, o'g'lonim, elni ko'tarish uchun.

17. Yuragimda ko'pdir alamli dardlar,
Mening qizim — sening singling, nomardlar.
Qizing ber, deb mening ko'nglim bo'lasan,
Suyagimni yongan o'tga solasan.

Ushbu parchada **fonetik hodisaga** uchragan nechta ot qatnashgan?

- A) 2 ta B) 3 ta C) 4 ta D) 5 ta

18. Qaysi javobda **bog'lovchi, ko'makchi, yuklamalarga** ikkitadan misol keltirilgan?

- A) ammo, hatto, sayin, ya'ni, tufayli, uzra
B) sari, hatto, qadar, lekin, tufayli, uzra
C) va, basharti, qadar, chunki, hatto, faqat
D) biroq, chunki, faqat, naq, uchun, kabi

19. Qaysi gapda tinish belgisi bilan bog'liq xatolik **mavjud emas**?

- A) Behbudiy: "Maktab dunyo imoratlarining eng muqaddasi va qadrlisidir," — deb yozadi.
B) Xalil bobo nevarasiga girgitton bo'lib: "Hoy bolam senga nima bo'ldi?" — der edi.
C) "Hunari va odobi bo'lmagan kishidan, — deydi Mahmud Koshg'ariy — baxt va davlat ketadi".
D) "Ma'naviyatni tushunish, anglash uchun, avvalo, insonni tushunish, anglash kerak", — deyiladi "Yuksak ma'naviyat — yengilmas kuch" asarida.

20. Qaysi gapda **-choq** qo'shimchasi narsa otini yasash uchun xizmat qilgan?

- A) Ukamning o'yinchoqlari har tomonga sochilib ketgan edi.
B) Toychoq bir kishnab qo'ydi-da, onasining ortidan chopqillab ketdi.
C) Qo'rqqoq kishilar ko'pincha maqtanchoq ham bo'lishadi.
D) Oyim o'choq boshida qandaydir ish bilan band.

3-qism: Har bir topshiriq 2,6 balldan baholanadi.

21. Quyidagi gapda qatnashgan otlar haqidagi **to'g'ri** hukmni aniqlang.

Ta'lim tizimida sifatli o'zgarishlar qilish orqali yurtimizda bilimli va ijodkor avlodni tarbiyalashga erishiladi.

- A) Faqat sodda va qo'shma otlar ishtirok etgan.
B) Tub va yasama otlar ishtirok etgan.
C) Faqat shaxs va o'rin-joy oti ishtirok etgan.
D) Faqat aniq otlar ishtirok etilgan.





22. Quyidagi gapda qatnashgan fe'llar haqidagi **to'g'ri** hukmni aniqlang.
Shifokor bemorning sog'ligini yaxshilash uchun turli usullarni qo'llashni rejalashtirmoqda.

- A) Fe'lning tuzilishiga ko'ra ikki turi qatnashgan.
- B) Fe'l nisbatlarining ikki turi qatnashgan.
- C) Fe'lning vazifa shakllariga ko'ra uch turi ishtirok etgan.
- D) Fe'lning tub va yasama shakli qatnashgan.

23. Berilgan gap haqida **to'g'ri** hukmni aniqlang.
Tiniq osmon o'zining bor go'zalligi va malohatini cheksiz balandliklardan ulug'vorlik bilan bizga namoyon qilib turar edi.

- A) Sifatlovchi aniqlovchilar ham vositali ham vositasiz to'ldiruvchilarga tobelangan.
- B) Ravish holi vositali to'ldiruvchiga tobelangan.
- C) O'rin holi fe'l kesimga tobelangan.
- D) Kesimning ifodalanishiga ko'ra ikki turi qatnashgan.

24. Berilgan parcha haqidagi **to'g'ri** hukmni toping.

Bir kishi tabibga mazasi qochayotganini aytibdi. Tabib:
– Bugun nima yeganding? – deb so'radi.
– Uch botmon yarmi kuyuk go'ja, – debdi bemor.

- A) Uyushgan bo'lak ishtirok etgan.
- B) Ajratilgan bo'lak ishtirok etgan.
- C) So'z-gap ishtirok etgan.
- D) To'liqsiz gap ishtirok etgan.

25. Berilgan gapda qo'llangan qo'shimchalar haqida **xato** hukmni aniqlang.
*Shunchaki sevilmoq - baxtiqarolik.
To'la tole uchun bu kemptik, bu kam.
Mening qalbim shunday sevgiga molik:
Bir charsillab yonay, so'ngra so'nsam ham.*

- A) Ot va sifat yasovchi qo'shimchalar qo'llangan.
- B) Fe'lning lug'aviy va sintaktik shakl yasovchi qo'shimchalari qo'llangan.
- C) Otlarning munosabat shakllarining uch turi ham qo'llangan.
- D) Fel yasovchi qo'shimcha qatnashgan.

26. O'tganlarni esladim va shundan go'yat afsuslandimki, insonning irodasi eskirmas ekan-u, o'zi charchab qolar ekan.

Ushbu gapda qatnashgan yasama so'zlar haqida berilgan **noto'g'ri** fikrni toping.

- A) Yasama so'zlar bir xil gap bo'lagi vazifasini bajargan.
- B) Barcha yasama so'zlar tuzilishiga ko'ra o'zaro bir turga mansub.
- C) Yasama so'zlarning ikkinchi darajali bo'laklar vazifasini bajarishi kuzatilmaydi.
- D) Barcha yasama so'zlarning yasali sh asosi o'zaro bir xil so'z turkumiga mansub.

27. Turli so'z turkumlari bilan ifodalangan **ravish hollari** qatnashgan gapni aniqlang.

- A) G'avvos apil-tapil o'rnidan turdi, dod solib arava orqasidan ergasha boshladi.
- B) Bular piyoda asta-sekin o'rdaga bordilar.
- C) Do'stlar oldinda kutmoqda, biz ham manzilga yetib olaylik.
- D) Aravalar birin-ketin yura boshlagach, G'avvos bir ilonni sekin Zavrakning tizzasiga qo'ydi.



28. Qaysi javobdagi fe'lda I shaxs birlik ma'nosi o'rnida II shaxs birlik shakli **qo'llanishi uchraydi?**

- A) "Yigitlar, bir harakat qilsak, marra bizniki, ana boshliq ham keldilar", – dedi Yolqinjon.
- B) Kamina xizimatingizni sidqidildan bajaradi, xavotir olmang, aka.
- C) "Qani, qizim, marhamat qilsinlar, mehmonlar sizni kutib qolishdi", – dedi uy egasi iltifot bilan.
- D) "Bu dunyoning ishlariga hayron qolasan ", – dedi Nodirjon o'z-o'ziga gapirib.

29. Qaysi gapda qatnashgan barcha **ko'makchilar** yasama so'z bilan ifodalangan gap bo'laklarini shakllantirishga xizmat qilgan?

- A) "Tinchlik tufayli ellar obod, xonadonlar tinch, – dedi otaxon donishmandlik bilan, – bu haqda bilib qo'ying".
- B) U xuddi usta zargarlar kabi uzukni boshdan oyoq aylantirib qaradi, ammo hech narsani sezmagani uchun uni Naziraga qaytarib berdi.
- C) "Goho miriqib dam olish uchun ham vaqt ajratish kerak-da", – dedi u beg'uborlik bilan tog' tomonga qarab.
- D) U do'stidan xavotirlangani uchun changalzor tomon yurdi-yu, biroz qo'rqqoligi tufayli u yerga kirishga ikkilandi.

30. *Yozgi ta'til boshlanmasdan men qishloqdagi buvimlarnikiga ketdim.*

Ushbu sodda gap mazmuniga mos ravishda grammatik jihatdan **to'g'ri** shakllantirilgan qo'shma gapni aniqlang.

- A) *Yozgi ta'til boshlansa, men qishloqdagi buvimlarnikiga ketaman.*
- B) *Yozgi ta'til boshlanmadi, ammo men qishloqdagi buvimlarnikiga ketdim.*
- C) *Yozgi ta'til boshlandi va men qishloqdagi buvimlarnikiga ketdim.*
- D) *Yozgi ta'til boshlanmasa, men qishloqdagi buvimlarnikiga keta olmayman.*